

นิทานสุภาษิตจีน (25 ตอนแรก)

成语故事 (二十五·上)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในวันนี้คือ 退避三舍 tuì bì sān shě พุ่ย์ ปี่ ซาน เช่อ ซึ่งคำว่า 退 tuì พุ่ย์ แปลว่า ถอย คำว่า 避 bì ปี่ แปลว่า หลบ หลีกให้ คำว่า 舍 shě เช่อ เป็นหน่วยระยะของจีนโดย 1 เช่อจะเท่ากับ 30 ลี้ (ประมาณ 15 กิโลเมตร) เมื่อรวมกันจะหมายถึงยอมถอยให้เก้าสิบลี้ หรือ สิบลี้หักเก้าสิบลี้ ซึ่งในความหมายแฝงของคำนี้ก็คือการยอมลดราวาศอก การยอมให้คู่กรณี เป็นต้น

สุภาษิตคำนี้มีตำนานเล่าถึงเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุครัฐศึกของจีนหรือที่เราคุ้นเคยในชื่อจีนว่า ยุค 战 国 / 戰 國 Zhànguó จั้นกั๋ว มีเรื่องเล่าว่า ที่รัฐจิ้น 晋 / 晉 Jìn เกิดความวุ่นวายทางการเมืองขึ้น เนื่องจากเจ้าผู้ครองรัฐนามว่า 晋 献 公 / 晉 獻 公 Jìn xiàn gōng จิ้นเซียนกง เป็นคนหยาบหล่งเชื่อคำยุยงของเหล่าขันทีกังฉินชั่วทั้งหลาย จนถึงกับเข้าใจผิดสั่งประหารชีวิตองค์ชายรัชทายาทและองค์ชายองค์อื่นๆ แต่องค์ชายเล็กนาม 晋 文 公 / 晉 文 公 Jìn wén gōng จิ้นเหวินกง โชคดีหนีออกจากเมืองจิ้นได้ เขาร่อนเร่ไปเรื่อยจนมาถึงรัฐฉู่ 楚 国 / 楚 國 Chǔguó ผู้กั๋ว เจ้าเมืองผู้รู้ข่าวว่าองค์ชายตกอับคนนี้เร่ร่อนมาเป็นเวลา

กว่าสิบปีแล้ว แต่ก็ไม่ย่อท้อต่อชะตาชีวิต จึงรู้สึกชื่นชมในความอดทนของเขา ยิ่งนัก จึงส่งคนไปเชิญ และทำพิธีต้อนรับองค์ชายตกอับแห่งรัฐจิ้นอย่างสมเกียรติตั้งว่าเป็นแขกบ้านแขกเมือง เจ้าเมืองผู้ต้อนรับเลี้ยงดูองค์ชายตกอับคนนี้อย่างดี มีการจัดงานเลี้ยงฉลองให้กับองค์ชายบ่อยๆ และในงานเลี้ยงวันหนึ่ง เจ้าเมืองผู้ถามองค์ชายว่า “你若有一天回晋国当上国君，该怎么报答我呢？”

“你若有一天回晋国当上国君，该怎么报答我呢？”

“Nǐ ruò yǒu yī tiān huí jìnguó dāng shàng guó jūn, gāi zěn me bàodà wǒ ne?”

หนี ร่ว โหยว อี้ เทียน พุ่ย์ จั้นกั๋ว ดั่ง ฉั่ง กั๋วจวินโก เจิน เมอะ เป้า ต่า หั่ว เนอะ?

ถ้าหากว่าวันหนึ่งข้างหน้า ท่านสามารถกลับไปเป็นผู้นำรัฐจิ้นอีกครั้ง ท่านจะตอบแทนเราอย่างไร

องค์ชายผู้ตกอับคิดอยู่ครู่หนึ่ง จึงตอบว่า: “美女待从、珍寶絲綢，大王您有的是，珍禽羽毛，象牙獸皮，更是楚地的盛產。要是托您的福。果真能回国当政的话，我愿与贵国友好。假如有一天，晋楚之间发生战争，我一定命令军队先退避三舍，如果还不能得到您的原谅，我再与您交

战。”

“美女待从、珍寶絲綢，大王您有的是，珍禽羽毛，象牙獸皮，更是楚地的盛產。要是托您的福，果真能回国当政的话，我愿与贵国友好。假如有一天，晋楚之间发生战争，我壹定命令军队先退避三舍，如果还不能得到您的原谅，我再与您交战。”

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง